

Motivation Towards Learning Turkish for Medical Purposes: A Scale Development Study ¹

Hilal TOKER ² & Ülker ŞEN ³

Abstract

The aim of this research is to develop a reliable and valid measurement tool that can measure the motivation of foreign healthcare personnel candidates towards learning Turkish for medical purposes. The research was conducted with 200 foreign healthcare personnel candidates in the field of health sciences at Tokat Gaziosmanpaşa University. Data were analyzed with IBM SPSS V23 and IBM AMOS V24. Exploratory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA) were used for construct validity. Cronbach's Alpha coefficient was used to examine the internal consistency of the scale. As a result of the analysis, a 3-factor structure consisting of 14 items was revealed. These dimensions are named "Extrinsic Motivation - Integrated Regulation for Learning Health Turkish", "Extrinsic Motivation - Identified Regulation for Learning Health Turkish" and "Intrinsic Motivation for Learning Health Turkish". In total, 67.014% of the total variance is explained by 3 dimensions. When the reliability of the motivation scale for learning Health Turkish was examined, the overall Cronbach's Alpha of the scale was obtained as 0.918 and according to the alpha coefficient of the scale, the scale was obtained as a highly reliable scale. These findings reveal that the scale is a valid and reliable tool that can be used to determine the motivation of foreign healthcare personnel candidates for learning Turkish for medical purposes.

Teaching Turkish for special purposes Learning Turkish for medical purposes Scale development Motivation scale

Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Motivasyon: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Özet

Bu araştırmanın amacı yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyonlarını ölçebilecek güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırma Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi sağlık bilimleri alanının farklı bölümlerinde eğitimine devam 200 yabancı sağlık mensubu adayıyla yürütülmüştür. Veriler IBM SPSS V23 ve IBM AMOS V24 ile analiz edilmiştir. Yapı geçerliği için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Ölçeğe ait yapı geçerliğinin doğrulanmasında ise Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Ölçeğe ait iç tutarlılığın incelenmesinde Cronbach's Alfa katsayısı kullanılmıştır. Analiz sonucunda 14 maddeden oluşan 3 faktörlü bir yapı ortaya konmuştur. Birinci faktör "Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon- Bütünleştirilmiş Düzenleme", ikinci faktör "Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon-Özdeşleşmiş Düzenleme" ve üçüncü faktör "Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik İçsel Motivasyon" olarak adlandırılmıştır. Toplamda 3 boyut ile toplam varyansın %67,014'lük kısmı açıklanmaktadır. Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğinin güvenilirliği incelendiğinde ölçeğin genel Cronbach's Alfası 0,918 olarak elde edilmiş ve ölçeğin alfa katsayısına göre ölçek yüksek güvenilir bir ölçek olarak elde edilmiştir. Elde edilen bu bulgular, ölçeğin yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyonunu belirlemek amacıyla kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Özel amaçlı Türkçe öğretimi Sağlık Türkçesi Ölçek geliştirme Motivasyon ölçeği

Article Info	Received / Geliş Tarihi	Reviewed / Kabul Tarihi	Published / Yayın Tarihi	Doi Number / Doi Numarası
Makale Bilgisi	29.01.2024	16.03.2024	30.03.2024	10.29228/ijlet.1427828

Reference Kaynakça	Toker, H., & Şen, Ü. (2024). Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon: Bir ölçek geliştirme çalışması. <i>International Journal of Languages' Education and Teaching</i> , 12(1), 25-38.

¹ Bu araştırma makalesinde "Yabancı Sağlık Mensubu Adaylarının Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Motivasyon ve Kaygıları" adlı doktora tez çalışmasının verilerinden yararlanılmıştır.

² Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, crescent058@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2420-8194

³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ulkersen@gazi.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1855-6336

Giriş

Yabancı bir dili öğrenmek bireysel ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç, temelde iki amaç doğrultusunda karşılanır: genel amaçla dil öğrenerek ya da özel amaçla dil öğrenerek. Genel amaçla dil öğrenmeyi Mirici (2000), yabancı dilde dört temel dil becerisini geliştirmek, o dile ait temel yapı ve kelime bilgisini öğrenmek; özel amaçla dil öğrenmeyi ise belirli alanlarda (mesleki alan) yabancı dilin kelime bilgisi ile anlama ve anlatma boyutuyla iletişim kurabilmek olarak açıklar. Özel amaçlı dil öğretiminin veya özel amaçla dil öğrenmenin tarihi çok eskilere dayanmamaktadır. Özel amaçlı dil öğretiminin 20. yüzyıl sonlarında ilk olarak Avrupa’da ve İngilizce odağında ortaya çıktığı (Şen ve Ünlü Alkaya, 2021) bilinmektedir. İngilizcenin günümüzde tüm iş alanlarında ve bilim dünyasında geçerli olan dünya dili hâline gelmiş olması (Kalaycı ve Durukan, 2019), özel amaçlı dil öğretiminin ilk uygulama örneklerine yine İngilizce öğretiminde rastlanılması bu alandaki akademik çalışmaların da İngilizce üzerinden yapılmasına sebep olmuştur. Özel amaçlı İngilizce öğretimi üzerine Widdowson (1975), Barnett (1977), Munby (1985), Hutchinson & Waters (1987) Hyland (1999), Dudley-Evans & St John (2002)’nun önemli çalışmaları alanda yerini almıştır.

Özel amaçlı Türkçe öğretimi ise son zamanlarda çalışmalara konu olmaya başlamıştır. Bu sebeple bu konuda yapılan çalışmalar kısıtlıdır. Yapılan kısıtlı sayıdaki çalışmaların çoğunluğu akademik Türkçe üzerinedir. Böyle olmasının ana nedeni olarak Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından verilen Türkiye Bursları kapsamında Türkiye’ye gelen lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin akademik Türkçe ihtiyaçları varsayılmaktadır. Türkiye’ye gelen öğrenciler Türkçe Öğrenim/Öğretim Merkezlerinde (TÖMER) genel amaçlı Türkçe eğitimi almakta ve yükseköğretim kademelerinde eğitime başladıkları zaman zorlanmaktadır. Gürata ve Durmuş’un belirttiğine göre, Türkiye’ye eğitim amacıyla gelen öğrencilerin ihtiyaçları; genel amaçlı, sosyal veya günlük yaşam gereksinimleri için Türkçe öğrenmek isteyen diğer gruplardan farklılık arz etmektedir (2020, s. 41). Bu bağlamda 2017-2018 yılından itibaren Türkiye’ye lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi almak için gelen öğrenciler TÖMER’lerde genel amaçlı Türkçe eğitiminin yanı sıra 140 saatlik akademik Türkçe eğitimi almaya başlamışlardır. Böylece bu durumun öğrencilerin alanlarıyla ilgili kelime hazinelerini artıracacağı ve akademik dil becerilerini geliştireceği düşünülmektedir.

Mesleki dil olarak sağlık kavramı ise 2020 yılının başlarında tüm dünyayı etkileyen koronavirüs hastalığıyla devlet politikalarının gündemi hâline gelmiştir. Aşı çalışmaları, salgından korunma yöntemleri, aşı, maske ve solunum cihazı temini ülkelerin önceliği olmuştur. Bu bağlamda sağlık diplomasisi her şeyin önüne geçmiştir. “Sağlık ve dış politika arasında arayüz görevi gören sağlık diplomasisi yoluyla devletler, hem halkların kalplerini ve zihinlerini kazanmakta hem de küresel sağlığa katkı sunarak uluslararası ortamın iyileştirilmesini sağlamaktadır” (Kahraman ve Cinman, 2019 s. 64). Türkiye de koronavirüs hastalığı başladığı günden itibaren çoğu ülkeye sağlık konusunda destek sağlamıştır. Türkiye’nin son yıllarda gelişen ekonomisi ve sağlık alanında yapılan iyileştirmelerle devlet hastaneleri büyük aşamalar kaydetmiş, özel sektör de sağlık alanına büyük yatırımlar yapmaya başlamıştır. Bu durum sağlık turizminin artmasına vesile olmuştur (Gür, 2014 s. 4).

Artan sağlık turizmiyle birlikte sağlık alanında eğitim almaya gelen öğrenci sayıları da günden güne yükselmektedir. 2023 yılı itibarıyla Türkiye’de sağlık alanında eğitim alan yabancı öğrenci sayısı 15853’dür. Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemindeki verilere göre tıp fakültelerinde 6.253, sağlık meslek yüksek okullarında 6.713, diş hekimliği fakültelerinde 1.810, eczacılık fakültelerinde 1.077 yabancı öğrenci eğitim almaktadır. Görüldüğü üzere diğer bölümlerle kıyaslandığında öğrenci sayısı azımsanmayacak seviyededir. Ayrıca sağlık alanında lisans eğitimi alan yabancı öğrenciler üniversiteler arası imzalanan protokollerle stajlarını da Türkiye’deki eğitim ve araştırma hastanelerinde

yapmaktadır. Stajını tamamlayan yabancı öğrencilerin bazıları ülkelerine geri dönmekte bazıları Türkiye’de çalışmaya başlamaktadır.

Bahsedildiği üzere Türkiye’deki tıp, eczacılık, diş hekimliği fakülteleri, sağlık meslek yüksekokulları ve eğitim-araştırma hastaneleri yabancı öğrencilerin profesyonel meslek yaşamları için önemli bir yerdedir. Bu bağlamda yabancı sağlık mensubu adaylarının çalışacakları alanlarda gerekli olan sağlık Türkçesini destekleyecek sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik çalışmaların artması hem adayların dil öğrenme motivasyonlarına hem de alana katkı sağlayacaktır.

Motivasyon, bir gereklilikle başlayan isteği davranış hâline getirme ve bu davranışı sürdürme olarak tanımlanabilir. Araştırmacıların çoğu eğitimde motivasyonu, bir şeyi öğrenmeye istekli oluş, olarak tanımlar. Bu isteği meydana getiren birçok faktör bulunmaktadır. Motivasyon, içsel ve dışsal motivasyon olarak iki şekilde meydana gelebilir. Bireyin dışarıdan etkilenmesiyle oluşan isteği dışsal motivasyondur. Ebeveynlerin takdirini kazanmak, arkadaşları tarafından övülmek, öğretmenlerinden azar işitmek ya da ceza almamak, düşük not almamak dışsal motivasyonu etkileyen etmenlerdir. Bireyin kendini geliştirme isteği, bir şeyi tamamladığında ulaşacağı haz, merak içsel motivasyona verilebilecek örneklerdendir. Bu alanda yapılan çalışmalarda içsel motivasyonu yüksek olan bireylerin dışsal motivasyonu yüksek olan bireylere göre daha başarılı olduğu söylenmektedir. Ancak dışsal etmenlerin iç motivasyonu da etkilediği göz ardı edilmemelidir.

Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde ihtiyaçlarımızla motive oluruz. Diğer bir ifadeyle içsel motivasyon bizi güdüler ve ona göre davranırız. Motivasyonun ortaya çıkması için bir şeye ihtiyaç duymak ilk şart olarak söylenebilir. Bir şeye ihtiyaç duyduğumuz an birey uyarılır ve bu uyarıyla bireyde davranışı yerine getirme isteği oluşmaktadır. İsteğinin gerçekleştiğini gören birey hedefine ulaşır ve bunun hazzını yaşar (Barın, 2008). Bu sebeple ihtiyaç olmadan motivasyonun olmayacağını söylenebilir. Bu bağlamda yabancı dil öğrenen bireylerin dil öğrenme gerekliliklerinin belirlenmesi, öğrendikleri yabancı dile karşı istek ve tutumlarının belirlenmesi hedefe yönelik motivasyon kaynaklarını oluşturmak bakımından önemlidir. Yabancı dil öğreniminde çevresel ve bilişsel etkiler önemlidir. Ancak motivasyon, kaygı, tutum gibi duyuşsal faktörler de yabancı dil öğreniminde önemli unsurlardır ve dikkate alınması gerektiği söylenmektedir.

Dörnyei (1998) de çalışmasında motivasyonun yabancı dil öğreniminde başarıyı etkileyen temel unsurlardan bir tanesi olduğunu belirtmiştir. Yabancı dil öğrenirken bireyi ilk uyarıcı motivasyondur ve ilerleyen süreçte motivasyon öğrenme isteğini tetikleyen içsel bir güç olarak yerini alır. Yabancı dile yatkın olan bireyler de bile bireylerin öğrenmeye karşı yeterli motivasyonu yoksa bireylerin yabancı dili öğrenme aşamasında zorluklar yaşayacağı düşünülmektedir. Bunun yanında yabancı dil öğrenmek için motivasyonu yüksek olan bireyler yabancı dile yatkınlığı olmasa bile bireylerin istenilen sonuca ulaşmasının daha kolay olacağı düşünülmektedir (Dörnyei,1998). Bu ifadelerle göre motivasyonun yabancı dil öğreniminde istenilen sonuca ulaşmak için kullanılması gereken bir araç olduğu söylenebilir. Bu bağlamda yabancı dil öğrenen bireylerin içsel ve dışsal motivasyon kaynakları, yabancı dile karşı tutumları, geçmiş yaşantıları belirlenmelidir ve belirlenen bu durumlar motivasyonu olumlu yönde etkileyen unsurlar olarak kullanılmalıdır.

Bahsedildiği üzere sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik yabancı sağlık mensubu adaylarının motivasyonları önemsenmesi gereken bir durumdur. Alan yazın incelendiğinde yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenimine yönelik motivasyonlarını ölçmek amacıyla geliştirilen bir ölçeğe rastlanılmıştır (Sevim, 2019), ancak sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyonu ölçen herhangi bir ölçeğe rastlanılmamıştır. Bu çalışmada yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesi öğrenimine

yönelik motivasyonlarını ölçmek amacıyla “Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Motivasyon Ölçeği” geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Yöntem

Araştırma bir ölçek geliştirme çalışması olup yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesine yönelik motivasyonlarını belirlemek amacıyla geçerliği ve güvenilirliği belirlenmiş bir ölçek aracının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda çalışma grubu, ölçek geliştirme sürecinin basamakları, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırma Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde sağlık bilimleri alanında farklı bölümlerde eğitimine devam eden 200 yabancı sağlık mensubu adayıyla yürütülmüştür. Katılımcı sayısı belirlenirken taslak ölçekteki madde sayıları dikkate alınmıştır. Araştırma sürecinde kaç kişiden veri toplanması gerektiği ölçekte bulunan madde sayısı, katılımcılara ulaşma koşulları, araştırmacının tercihleri ve yapılması planlanan geçerlik ve güvenilirlik analizleriyle ilgilidir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2018). Alan yazın incelendiğinde ölçek geliştirirken genellikle ölçekteki madde sayısının en az 5 katı büyüklükte bir çalışma grubuyla çalışılması kabul görmektedir (Field, 2018; akt. Gökdemir ve Yılmaz, 2023). Araştırmada Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucu oluşturulan faktör yapısının doğruluğunun teyit edilmesi için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) aynı çalışma grubu ile yürütülmüştür. Taslak ölçek uygulanan 200 yabancı sağlık mensubu adayını amaçsal (monografik) seçim tekniğiyle seçilmiştir. Amaçsal örneklemede, evreni temsil ettiği evrenin bir örneği olduğu düşünüldüğü durumlarda bir alt grup örneklem olarak seçilir.

Ölçek Geliştirme Sürecinin Basamakları

Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Motivasyon Ölçeği geliştirme sürecinde izlenen adımlar aşağıda ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

2.1. İlk olarak çalışma alanı tanımlanmış ve amaç belirlenmiştir. Konu alanına uygun maddelerin yazılması için alan yazın taraması yapılmış ve taslak ölçeklerde yer alan her bir madde literatüre dayandırılarak yazılmıştır.

2.2. Motivasyon ve sağlık Türkçesiyle ilgili alan yazın tarandıktan sonra sağlık Türkçesine yönelik motivasyonla ilgili 40 maddelik bir soru havuzu oluşturulmuştur.

2.3. Hazırlanan maddeler rastgele bir şekilde ölçeğe yerleştirilmiştir.

2.4. Sağlık Türkçesine yönelik motivasyonla ilgili 40 maddelik havuz araştırmacı ve Türkçe eğitimi alanında bir uzmanın yardımı ile yüzey geçerliğini sağlamak için incelenmiş ve maddelerden hiçbirisi çıkartılmamıştır. Maddelerin kolay okunması, anlaşılabilir olması, uzunluğu, ölçek uygulanacak kişilerin seviyelerine uygunluğu yüzey geçerliğinde incelenir.

2.5. Yüzey geçerliği sağlanmış sağlık Türkçesine yönelik motivasyonla ilgili 40 madde kapsam geçerliği sağlamak maksadıyla yabancılara Türkçe öğretimi alanında uzman 5 öğretim üyesinin görüşüne sunulmuştur. Görüşe sunulan uzmanlardan “uygun, uygun değil, önerilen maddeler” şeklinde dönütler alınmıştır.

2.6. Uzmanlardan gelen geri bildirimlere göre sağlık Türkçesine yönelik motivasyon için 40 maddenin düzeltmeleri yapılmış ve taslak ölçeğe son hâli verilmiştir.

2.7. Araştırmada geliştirilmekte olan ölçek için Gazi Üniversitesi Etik Komisyonundan onay alınmıştır. Ayrıca ön uygulama ve uygulama için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinden gerekli izinler alınmıştır.

2.8. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi sağlık bilimleri bölümlerinde araştırmaya dâhil olmayan 30 yabancı sağlık mensubu aday ile ön (pilot) uygulama yapılmıştır. Yabancı sağlık mensubu adaylarının taslak ölçekte yer alan maddelere verdikleri dönütler dikkate alınarak, herhangi bir maddenin değiştirilmesi gerekmediği kanaatine varılmıştır.

2.9. Gazi Üniversitesi Etik Komisyonunun onayı ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinden alınan izinle Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde eğitim gören yabancı sağlık mensubu aday 200 öğrenciye taslak ölçek uygulanarak ölçeğin güvenirlik ve geçerlik analizleri yapılmıştır.

Verilerin Toplanması

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesiyle yapılan yazışmalar sonucunda Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Tokat Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda uygulama yapabilmek için gerekli fakültelerden alınan izinler doğrultusunda ölçeklerin uygulanması aşamasına geçilmiştir. Verilerin toplanması aşamasında ise aşağıda verilen hususlara dikkat edilmiştir.

- Taslak ölçeklerin uygulama süresi ön(pilot) uygulamada yaklaşık olarak 40 dakika, uygulama da ise yine aynı şekilde ortalama 40 dakika sürmüştür.
- Uygulama öncesinde katılımcılara çalışmanın amacı açıklanarak çalışmaya gönüllü olanlarla uygulama yapılacağı araştırmacı tarafından paylaşılmıştır. Ayrıca yapılan bu çalışmanın sınav ya da not verilen bir çalışma olmadığı, ölçekler taslak formları üzerine isim yazılmayacağı uygulama öncesinde katılımcılara ifade edilmiştir.
- Katılımcılara taslak ölçekler dağıtıldıktan sonra ölçeklere ilişkin yönergenin okunması istenmiştir.
- Uygulama aşamasında katılımcılardan gelebilecek sorulara cevap verebilmek için sınıfta bulunulmuştur.

Verilerin Analizi

Veri analizleri yapılmadan önce toplanan bütün ölçek formları incelenmiştir. Uygulama aşamasında kâğıtlar toplanırken araştırmacı tarafından kontrol edilerek alındığı için eksik doldurulan ya da birden fazla işaretlenen kâğıt olmadığından kayıp veri yoktur. 200 yabancı sağlık mensubu adayından gelen cevaplara göre ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizi yapılmıştır. Veriler IBM SPSS V23 ve IBM AMOS V24 ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov Smirnov testi ile incelenmiştir. Yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizinde faktör çıkarımı için temel bileşenler analizi metodu ve döndürme işlemi için de Varimax Yöntemi kullanılmıştır. Normal dağılıma uygunluk çoklu normallik varsayımı ile incelenmiştir. Ölçeğe ait yapı geçerliliğinin incelenmesinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Normallik sağlanmadığı durumda hesaplama yöntemi olarak Bootstrap ML (Maximum likelihood) yöntemi ve normallik sağlandığı durumda ML (Maximum likelihood) yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğe ait iç tutarlılığın incelenmesinde Cronbach's alfa katsayısı kullanılmıştır. Alt ve üst grup karşılaştırmalarında normal dağılıma uymayan ölçek puanlarının karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Önem düzeyi $p < 0,050$ olarak alınmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bulguları yüzey geçerliliği, kapsam geçerliliği, yapı geçerliliği ve iç tutarlılık güvenilirliği başlıkları altında düzenlenerek sunulmuştur.

Yüzey Geçerliliği

Yüzey geçerliliği, bir ölçeğin bireyler tarafından algılanan izlenimler ve değerlendirmeler açısından ne kadar doğru ve uygun olduğunu inceleyen bir geçerlilik türüdür. Bu tür değerlendirme, ölçeğin dış görünüşüne dayanarak gerçekleştirilir ve ölçeğin tasarımı, dil kullanımı ve genel yapısı gibi unsurları içerir. Bu bağlamda, ölçeğin hedeflediği kavramı ne kadar doğru bir şekilde yansıttığı, bireylerin ölçeği kullanırken edindikleri izlenimler ve ölçeğin amacına uygun algılanma süreçleri değerlendirilir. Görünüş geçerliliği, ölçeğin kullanılabilirliği ve etkinliği hakkında önemli bilgiler sunar (Karagöz ve Bardakçı, 2020). Araştırmacı ölçeklerin yüzey geçerliliğini sağlamak için ölçekleri öncelikle kendisi incelemiştir. Ayrıca alan uzmanı ve pilot uygulamaya katılan yabancı sağlık mensubu adaylarının görüşleri alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Bunun yanında uygun görülmeyen maddeleri ölçekten çıkarılmıştır.

Kapsam Geçerliliği

Kapsam geçerliliği, bir ölçüm aracındaki maddelerin, hedeflenen değişkenin tüm yönlerini doğru ve kapsamlı bir şekilde temsil etme yeteneğini değerlendiren bir tekniktir. Bu süreçte, uzmanlar ölçekteki maddelerin içeriğini, nicelik ve nitelik açısından detaylı bir şekilde incelerler. Uzmanlar, ölçek maddelerinin gerçekten ölçülen değişkenle uygun bir şekilde ilişkilendirilip ilişkilendirilmediğini değerlendirirler. Kapsam geçerliliği, ölçüm aracının, hedeflenen kavramı eksiksiz ve doğru bir şekilde yansıtmayı yansıtmadığını belirlemede önemli bir araçtır (Seçer, 2018). Kapsam geçerliliğini sağlamak için oluşturulan maddelerin ölçülen değişkenlerin bütün temel yönlerini ele alması gerekmektedir. Bu bağlamda yabancılara Türkçe öğretimi alanında uzman 3 ve ölçme alanında uzman 2 bilim insanından uzman görüşü alınmıştır. Uzmanlardan alınan dönütlere göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Yapı Geçerliliği

Yapı geçerliliği, bir ölçeğin ölçülmek istenen teorik yapıyı ne kadar doğru bir şekilde yansıttığını belirleyen bir kavramdır. Bu değerlendirme süreci, ölçeğin altındaki faktörlerin nasıl oluştuğu, bu faktörlerde yer alan maddelerin içeriği, ölçeğin amacına ne kadar uygun olduğu ve elde edilen puanların anlamını içerir. Yapı geçerliliği incelenirken, faktör analizi, hipotez testi, bilinen grupların karşılaştırılması gibi çeşitli analiz yöntemleri kullanılarak nihai ölçeğin oluşturulması üzerinde odaklanılır. Ayrıca, elde edilen ölçeğin iç tutarlılık düzeyleri ve ölçüt bağlantılı geçerliliği de detaylı bir şekilde incelenmelidir. Bu analizler, ölçeğin teorik temellerine dayalı olarak ne kadar geçerli olduğunu değerlendirmek için önemli bir rol oynar (Seçer, 2018).

Tablo 1. Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğine ait açımlayıcı faktör analizi ve iç tutarlılık sonuçları

	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Çıkarım (Extraction)
Soru 35	0,783			0,734
Soru 19	0,745			0,629
Soru 34	0,742			0,762
Soru 33	0,734			0,726
Soru 18	0,652			0,649
Soru 8	0,613			0,598
Soru 31		0,743		0,683
Soru 32		0,703		0,626

	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Çıkarım (Extraction)
Soru 39		0,697		0,590
Soru 23		0,675		0,597
Soru 15		0,673		0,498
Soru 2			0,868	0,788
Soru 1			0,811	0,763
Soru 4			0,774	0,739
Özdeğer	3,619	3,215	2,548	
VAO	25,851	22,965	18,198	
KVAO	25,851	48,816	67,014	
CA	0,893	0,828	0,850	
Genel CA		0,918		

VAO: Varyans açıklama oranı, KVAO: Kümülatif Varyans açıklama oranı, K-M-O=0,840; Barlett's testi=1639,595, p<0,001

Açımlayıcı faktör analizinde faktör çıkarımı için temel bileşenler analizi metodu ve döndürme işlemi için de varimax yöntemi kullanılmıştır.

Soru 16, soru 24, soru 5, soru 14, soru 7, soru 9, soru 28, soru 20, soru 10, soru 21, soru 13, soru 22, soru 17, soru 11, soru 30, soru 26, soru 40, soru 6, soru 27, soru 12, soru 29, soru 25, soru 38, soru 3, soru 36 ve soru 37 modelden çıkarıldıktan sonra elde edilen sonuçlar Tablo 1'de sunulmuştur. Bu sorular çıkarıldıktan sonra KMO değeri 0,891 ve Bartlett testi ki kare değeri de 1639,595 (p<0,001) olarak elde edilmiştir. Bu değerler veri setinin faktör analizi için uygunluğunu ortaya koymaktadır. 14 sorudan oluşan ölçeğin Extraction değerlerinin tamamının 0,3 üzerinde olduğu ve Anti-image korelasyon matrisinde köşegen değerlerinin tamamının 0,5'in üzerinde olduğu elde edilmiştir. Analiz sonucunda 3 faktörlü bir yapı ortaya konmuştur. Bu boyutlar "Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon- Bütünleştirilmiş Düzenleme", "Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon- Özdeşleşmiş Düzenleme" ve "Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik İçsel Motivasyon" olarak adlandırılmıştır. Faktör 1 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon- Bütünleştirilmiş Düzenleme) varyansın %25,851'ini, Faktör 2 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon- Özdeşleşmiş Düzenleme) toplam varyansın %22,965'ini ve Faktör 3 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik İçsel Motivasyon) toplam varyansın %18,198'ini açıklamaktadır. Toplamda 3 boyut ile toplam varyansın %67,014'lük kısmı açıklanmaktadır.

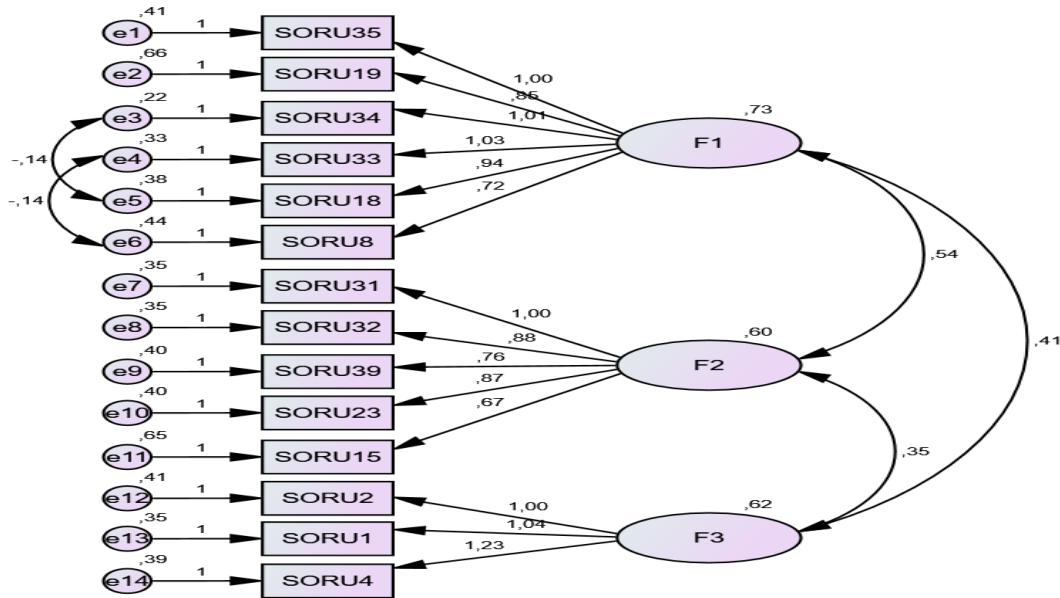
Tablo 2. Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğine ait DFA sonuçları

Maddeler	Faktörler	β_1 (%95 CI)	β_2 (%95 CI)	S. Hata	P
m35	<--- F1	0,801 (0,723 - 0,862)	1 (1 - 1)	...	...
m19	<--- F1	0,667 (0,574 - 0,755)	0,852 (0,67 - 1,075)	0,102	<0,001
m34	<--- F1	0,878 (0,818 - 0,924)	1,01 (0,889 - 1,151)	0,066	<0,001
m33	<--- F1	0,837 (0,754 - 0,898)	1,033 (0,88 - 1,187)	0,078	<0,001
m18	<--- F1	0,794 (0,704 - 0,863)	0,939 (0,782 - 1,112)	0,084	<0,001
m8	<--- F1	0,68 (0,577 - 0,772)	0,723 (0,575 - 0,908)	0,084	<0,001
m31	<--- F2	0,796 (0,696 - 0,879)	1 (1 - 1)	...	...
m32	<--- F2	0,754 (0,662 - 0,834)	0,876 (0,755 - 1,015)	0,066	<0,001
m39	<--- F2	0,682 (0,533 - 0,793)	0,761 (0,592 - 0,918)	0,084	<0,001
m23	<--- F2	0,732 (0,612 - 0,819)	0,874 (0,72 - 1,007)	0,074	<0,001
m15	<--- F2	0,545 (0,354 - 0,695)	0,673 (0,405 - 0,933)	0,134	<0,001
m2	<--- F3	0,776 (0,633 - 0,886)	1 (1 - 1)	...	...
m1	<--- F3	0,81 (0,706 - 0,89)	1,044 (0,855 - 1,334)	0,122	<0,001
m4	<--- F3	0,841 (0,759 - 0,913)	1,231 (0,983 - 1,646)	0,172	<0,001

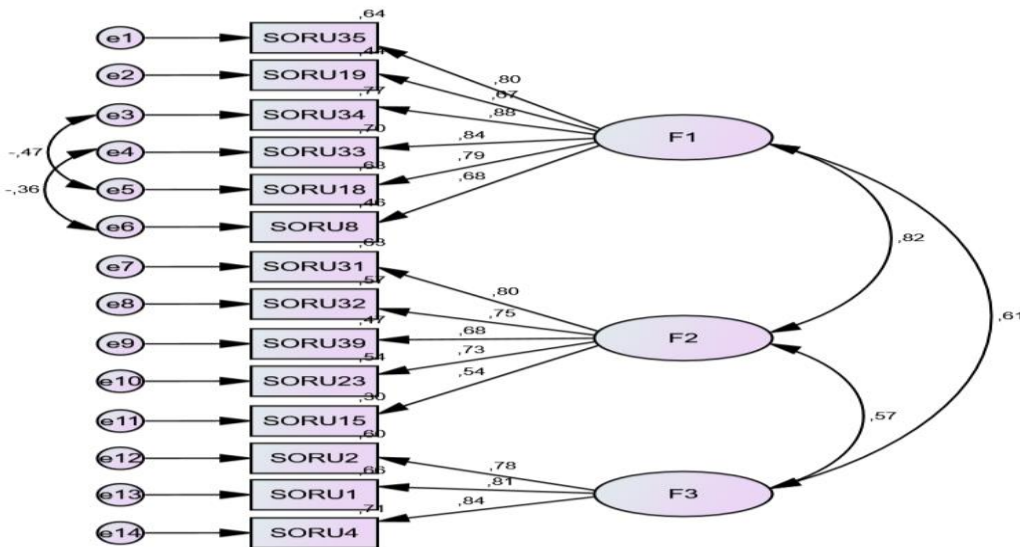
β_1 : Standartlaştırılmış beta katsayısı; β_2 : Standartlaştırılmamış beta katsayısı; *Bootstrap (%95 güven aralığı)

Doğrulayıcı faktör analizinde çalışmaya başlamadan önce verilerle ilgili tüm sorunlar (uç değerler, basık ve çarpık değerler, eksik veri vb.) giderilmelidir. Maksimum olabilirlik kullanılabilmesi için verilerin normal dağılıma uygun olması gerekmektedir. Yapılan Multivariate normallik testinde kritik değer 37,748 olduğu belirlenmiştir. Bu değer 10'un altında olması mükemmel bir sonuç iken 20'ye kadar genellikle sorun teşkil etmediği yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur. Çoklu normallik varsayımı sağlanmadığı için hesaplama yöntemi olarak Bootstrap ML (Maximum likelihood) kullanılmıştır ve Bootstrap analizinde 5000 yeniden örneklem tercih edilmiştir.

Ölçeğe ait model uyum indeksleri CMIN/DF (179,597/72)=2,494, GFI=0,886, IFI=0,933, TLI=0,915, CFI=0,933, RMSEA=0,087, SRMR=0,05 olarak elde edilmiştir. Model uyum indekslerinin tamamı kabul edilebilir sınırlar içerisinde elde edilmiştir. Ayrıca maddelere ait standartlaştırılmış yol katsayıları 0,545-0,878 aralığında elde edilmiş olup tamamı istatistiksel olarak anlamlı elde edilmiştir ($p<0,001$).

Şekil 1. Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğine ait standartlaştırılmamış yol katsayıları

Şekil 2. Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğine ait standartlaştırılmış yol katsayıları

İç Tutarlık Güvenirliği

İç tutarlık güvenirliği, bir ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı veya değişkeni tutarlı ve homojen bir şekilde ölçüp ölçmediğini inceleyen bir süreçtir. Bu analizler, ölçeğin hem yapı geçerliği hem de güvenirliği konusunda çeşitli kanıtlar sunmaktadır (Yurdabakan ve Çüm, 2017). Likert türü ölçeklerin iç tutarlılığı en sık Cronbach's Alfa Katsayısı (α) ile belirlenmektedir. Cronbach's Alfa katsayısının (α) ölçeğin geneli ve her bir yarısı için $\geq 0,70$ olması önerilmektedir. Yeni bir ölçek geliştiriliyorsa bu değer $\alpha \geq 0,60$ olması yeterli kabul edilmektedir.

Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon ölçeğinin güvenirliği incelendiğinde ölçeğin genel Cronbach's Alfası 0,918 olarak elde edilmiş ve ölçeğin alfa katsayısına göre ölçek yüksek güvenilir bir ölçek olarak elde edilmiştir. Faktör 1 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon-Bütünleştirilmiş Düzenleme) boyutunun Cronbach's Alfası 0,893, Faktör 2 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon-Özdeşleşmiş Düzenleme)' nin Cronbach's Alfası 0,828, Faktör 3 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik İçsel Motivasyon) 'ün Cronbach's Alfası 0,850 olarak elde edilmiştir.

Madde Analizine Dayalı Güvenirlik Teknikleri- Alt Grup Üst Grup Karşılaştırılması – Mann Whitney U testi

Madde analizleri, tepki yanlılığı, minimum ve maksimum etki, maddelerin ayırt ediciliği seviyeleri ve iç tutarlılık katkıları gibi özellikleri araştırmak için gerçekleştirilir. Ayrıca, ölçek puanlarının toplanabilirliği gibi unsurları da içerir (Karagöz ve Bardakçı, 2020).

Tablo 3. Alt ve üst gruplara göre Sağlık Türkçesine yönelik motivasyon puanlarının karşılaştırılması

	Ortalama \pm S.Sapma	Ortanca (Min-Mak)	Test İstatistiği	p*
Motivasyon alt boyut 1				
Alt grup	2,84 \pm 0,68	3,17 (1,17 - 3,67)	0	<0,001
Üst grup	4,78 \pm 0,19	4,83 (4,5 - 5)		
Motivasyon alt boyut 2				
Alt grup	3,04 \pm 0,68	3,2 (1,2 - 3,6)	0	<0,001
Üst grup	4,66 \pm 0,22	4,6 (4,2 - 5)		
Motivasyon alt boyut 3				
Alt grup	2,72 \pm 0,9	3 (1 - 3,67)	0	<0,001
Üst grup	4,81 \pm 0,21	4,67 (4,33 - 5)		
Motivasyon genel				
Alt grup	3,03 \pm 0,63	3,29 (1,21 - 3,64)	0	<0,001
Üst grup	4,59 \pm 0,27	4,57 (4,21 - 5)		

*Mann Whitney U testi

Alt ve üst gruplara göre sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon alt boyut 1 puan ortancaları farklılık göstermektedir ($p < 0,001$). Alt grup ortancası 3,17 iken üst grup ortancası 4,83 olarak elde edilmiştir. Alt ve üst gruplara göre sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon alt boyut 2 puan ortancaları farklılık göstermektedir ($p < 0,001$). Alt grup ortancası 3,2 iken üst grup ortancası 4,6 olarak elde edilmiştir. Alt ve üst gruplara göre sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyon alt boyut 3 puan ortancaları farklılık göstermektedir ($p < 0,001$). Alt grup ortancası 3 iken üst grup ortancası 4,67 olarak elde edilmiştir. Alt ve üst gruplara göre Motivasyon genel puan ortancaları farklılık göstermektedir ($p < 0,001$). Alt grup ortancası 3,29 iken üst grup ortancası 4,57 olarak elde edilmiştir. Ölçeğin toplanabilir özellikte olup olmadığı incelendiğinde ise Tukey's toplanabilirlik testine göre ölçeğin toplanabilir özellikte olduğu bulunmuştur ($F=1,522$; $p= 0,218$).

Sonuç

Yapılan bu araştırmanın amacı yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyonlarını ölçen güvenilir ve geçerli bir ölçek geliştirmektir. İlk olarak madde havuzu oluşturmak için sağlık Türkçesi ve motivasyonla ilgili alan yazın taranmıştır. Kapsam ve görünüş geçerliği sağlamak için oluşturulan madde havuzu alan uzmanlarının görüşüne sunulmuş, geri bildirimlere göre gerekli düzeltmeler yapılmış ve taslak forma son şekli verilmiştir. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde çeşitli sağlık bilimleri bölümlerinde eğitim alan 200 yabancı sağlık mensubu adayına taslak ölçek uygulanmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için verilen yanıtlar incelenmiş, kayıp veri olmadığından 200 yabancı sağlık mensubu adayının yanıtları analiz edilmiştir. Yapı geçerliği için öncelikle AFA, bulunan yapının doğrulanması için de DFA yapılmıştır. Analiz sonucunda ölçeğin 3 faktörlü bir yapıda olduğu görülmüştür.

Ölçeğin son hâli 14 maddeden oluşmaktadır. Faktör 1 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon- Bütünleştirilmiş Düzenleme) varyansın %25,851'ini, Faktör 2 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Dışsal Motivasyon-Özdeşleşmiş Düzenleme) toplam varyansın %22,965'ini ve Faktör 3 (Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik İçsel Motivasyon) toplam varyansın %18,198'ini açıklamaktadır. Toplamda 3 boyut ile toplam varyansın %67,014'lük kısmı açıklanmaktadır. Sosyal bilimlerde yapılan analizlerde %40 ile %60 arasında açıklanan varyans oranı yeterlidir (Başol, 2020). Bu bağlamda ölçeğin açıklayıcılığı kabul edilebilir seviyededir.

AFA ve DFA analizleriyle yapılan testler, ölçümün doğruluğunu değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Uyum indeksi değerleri, DFA sonuçlarıyla karşılaştırılmış ve modelin verileriyle uyumlu olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, yapı geçerliliği için yapılan analizlerden elde edilen bulgular, ölçeğin üç faktörlü olduğunu ortaya koymaktadır. Güvenirlik değerlendirmesi için Cronbach's Alfa katsayıları hesaplanmış ve %27 altındaki ve %27 üstündeki gruplar arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyonu ölçmek için hazırlanan ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik sonuçları, yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesi öğrenimine yönelik motivasyonlarını belirleme amacıyla uygun olduğunu göstermektedir.

Motivasyon öğrenme ile doğrudan ilgili bir kavramdır (Acat ve Demiral, 2002). Öğrenme motivasyonu yüksek bireyler motivasyonu düşük bireylere göre daha avantajlıdır. Okada' ya (1996) göre motivasyon sayesinde, yabancı dil öğreniminde, bireyin dil öğrenimindeki aktifliği ve kişisel ilgisinin genişliği ölçülebilir. Saville (2006) çalışmasında ikinci dil başarısı ve motivasyon arasında yüksek bir korelasyon olduğunu göstermiştir. Şahin (2009), yabancı dil öğrenirken birey içsel bir motivasyon oluşturursa yabancı dil öğrenmede daha başarılı olacağını çalışmasında belirtmiştir. Bu bağlamda sağlık Türkçesine öğrenimine yönelik motivasyonun yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesi öğreniminde ve yabancı sağlık mensubu adaylarına sağlık Türkçesi öğretiminde belirli bir faktör olduğu söylenebilir.

Bu çalışma, yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesine yönelik motivasyon düzeyleri ile başarıları, iş yaşamları, akademik hayatlarına karşı tutumları arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmaların yapılabilmesine imkân sağlayacaktır. Bu çalışmayla yabancı dil olarak Türkçe öğretimi öğreticileri yabancı sağlık mensubu adaylarının sağlık Türkçesine yönelik motivasyonlarıyla ilgili derinlemesine bilgi sahibi olacakları ve geliştirilen ölçeğin alandaki boşluğu dolduracağı ve akademik yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Acat, B. ve Demiral, S. (2002). Türkiye’de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 31, 312-329.
- Barnett, J. A. (1977). “Key-note address: Esp in Elt”. *English for specific purposes an international seminar*, Bogota, Colombia, 10-14.
- Başol, G. (2020). *Araştırmacılar için istatistik*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. 5. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dörnyei, Z. (1998). Motivation in second and foreign language learning. *Language Teaching*, 31(3), 117-135.
- Dudley-Evans, T. ve St John, M.J. (2002). *Developments in ESP: A multi-Disciplinary approach*. UK: Cambridge University.
- Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. 5th ed. London: SAGE Publications.
- Gökdemir, F. ve Yılmaz, T. (2023). Processes of using, modifying, adapting and developing likert type scales. *J Nursology*, 26(2), 148-160.
- Gür, N. (2014). Yeni Türkiye’nin yumuşak güç unsuru: Turizm. *Seta Perspektif*, (58), 1-5. http://file.setav.org/Files/Pdf/20140804151240_turkiyenin-yumusak-guc-unsuru-turizm.pdf
- Gürata, E. K. ve Durmuş, M. (2020). Özel amaçlı yabancı/ikinci dil öğretimi kapsamında akademik amaçlı Türkçenin yeri. B. Tüfekçioğlu (Ed.), *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi -kuram ve uygulama- içinde*, (s. 41-68). Ankara: Pegem.
- Hutchinson, T. ve Waters, A. (1987). *English for specific purposes a learning centred approach*. Cambridge University Press.
- Hyland, K. (2000). Developments in English for specific purposes: a multidisciplinary approach; Tony Dudley-Evans and Maggie-Jo St John. Cambridge, Cambridge University Press, 1998, 301. *English for Specific Purposes*, 19(3), 297–300. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0889-4906\(99\)00026-5](https://doi.org/10.1016/S0889-4906(99)00026-5)
- Kahraman, N. ve Cinman, M. (2019). Kamu diplomasisinin uygulama alanı olarak sağlık diplomasisi. *Muhakeme Dergisi*, 2(1), 60-71.
- Kalaycı, D. ve Durukan, E. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ders kitaplarının öğrenme alanları bakımından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(4), 2162-2177.
- Karagöz, Y. ve Bardakçı, S. (2020). *Bilimsel araştırmalarda kullanılan ölçme araçları ve ölçek geliştirme*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mirici, İ. H. (2000). Genel ve özel amaçlı yabancı dil programları üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (8), 51-59.
- Munby, J. (1985). *Communicative syllabus design: A sociolinguistic model for defining the content of purpose-specific language programmes*. Great Britain: Cambridge University.
- Saville, T. M. (2006). *Introducing second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Seçer, İ. (2018). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci SPSS ve LISREL Uygulamaları*. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sevim, O. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye yönelik motivasyon: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (65), 567-586.
- Şahin, Y. (2009). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyen unsurlar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1), 149-158.

-
- Şen, Ü. ve Ünlü Alkaya, H. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılmış özel amaçlı dil öğretim çalışmalarının analizi. *International Journal of Language Academy*, 9(2),345-366.
- Widdowson, H. G. (1975). "EST in theory and practice". *English for academic study with special reference to science and technology problems and perspectives*. London: The British Council English-Teaching Information Centre, 1-13.
- Yurdabakan, İ. ve Çüm, S. (2017). Davranış bilimlerinde ölçek geliştirme (Açıklayıcı faktör analizine dayalı). *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 11(2), 108-126.
- Yüksek Öğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2024, Ocak). 2022-2023 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Eğitim Birimlerine Göre Sayıları. <https://istatistik.yok.gov.tr/>

Ek 1.Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Motivasyon Ölçeği

NO	Sağlık Türkçesi Öğrenimine Yönelik Motivasyon Ölçeği	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
1	Derslerde Türkçe iletişim kurabildiğim için öğretim elemanları tarafından takdir edilmek hoşuma gider.					
2	Stajlarda kimseden yardım almadan hastalarla iletişim kurabildiğimde kendimi önemli hissedirim.					
3	Stajlarda Türkçe iletişim kurabildiğim için kıdemli sağlık mensupları tarafından takdir edilmek hoşuma gider.					
4	Stajlarda Türkçe iletişim kurabildiğim için hastalar tarafından takdir edilmek hoşuma gider.					
5	Türkçesini bilmek beni bulduğum ortama ait hissettirir.					
6	Sağlıkla ilgili yazılmış Türkçe akademik metin, yazı ve çalışmalar ilgimi çeker.					
7	Sağlık Türkçesi öğrendiğimde toplumdaki statümün farklı olacağını düşünüyorum.					
8	Yüksek yaşam koşulları sağlamak için sağlık Türkçesi bir araçtır.					
9	Toplumdaki statümün artması için sağlık Türkçesi bir araçtır.					
10	Mesleki gelişimimi sağlamak için sağlık Türkçesi öğrenmek isterim.					
11	Sağlık Türkçesini iyi bildiğim için mesleğimde başarılıyım.					
12	Fakülteadaki derslerde öğretim elemanlarını zorlanmadan anladığımda mutlu olurum.					
13	Sağlık Türkçesine hâkim olmak, beni mutlu eder.					

14	Türkçe anlatılan sağlık alan derslerimi anladığımda dersten zevk alırım.						